

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/1463-

Dato
11. april 2025

Dokument 8:148 S (2024-2025) Representantforslag om erstatning til ofrene i Varhaug-saken

Jeg viser til brev fra Stortingets helse- og omsorgskomite av 18. mars 2025 som er oversendt 1. april s.å., der jeg blir bedt om å uttale meg til representantforslag fra Bård Hoksrud og Morten Wold om erstatning til ofrene i Varhaug-saken. Representantene fremmer følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen følge opp anbefalingene fra Pasientovergrepsutvalgets rapport fra 2022 og sørge for at man raskt setter i gang arbeidet med en erstatning til ofrene i Varhaug-saken.

Svar:

Jeg vil først understreke at saken mot psykolog Sverre Varhaug er en svært alvorlig sak. Det er viktig å gjøre alt vi kan for å unngå at slike hendelser skjer igjen. Jeg ønsker å uttrykke dyp medfølelse med ofrene for Varhaugs handlinger. Overgrep mot pasienter er uakseptabelt og et alvorlig misbruk av den tilliten som helsepersonell er gitt av samfunnet.

Det er viktig at vi tar lærdom av alvorlige hendelser som dette. Dette var årsaken til at Pasientovergrepsutvalget ble nedsatt. Regjeringen har i hovedsak fulgt opp anbefalingene fra utvalget ved å legge frem lovforslag som Stortinget enstemmig har sluttet seg til. Lovendringene ble iverksatt 1. januar 2025 og gir Helsetilsynet mulighet til å reagere strengere overfor helsepersonell som er til alvorlig fare for pasientsikkerheten. Helsepersonell som fortsetter å praktisere selv om de har mistet autorisasjonen, kan gis forbud mot å yte helsehjelp og på den måten avskjæres fra pasientkontakt. Manglende etterlevelse av forbudet kan sanksjoneres med tvangsmulkt.

Jeg er enig med Pasientovergrepsutvalget i at det samlede systemet synes å ha kommet til kort i Varhaug-saken, siden han ikke ble stoppet etter såpass mange år. Jeg har derfor forståelse for at tidligere pasienter føler seg sviktet av det offentlige. Jeg mener likevel at systemet er bedre rustet i dag, og det arbeides kontinuerlig med å forbedre systemet for å unngå nye saker.

Det finnes generelle erstatningsordninger som skal ivareta ofre som har lidt tap på grunn av skade etter straffbare handlinger. Det er imidlertid usikkert om disse ordningene treffer i denne saken. Som representantene også viser til, er søknader om erstatning via de offentlige erstatningsordningene blitt avvist på grunn av foreldelse. Flere av ofrene har allerede fått erstatning i forbindelse med straffesakene og vil da i prinsippet være avskåret fra ytterligere kompensasjon via de offentlige erstatningsordningene.

Hensynet til presedensvirkninger og likebehandling tilsier at staten må være tilbakeholden med å opprette egne, særskilte erstatningsordninger. Tiden som har gått siden hendelsene, gjør det uansett vanskelig å klarlegge fakta for å fastslå et eventuelt ansvarsgrunnlag. Dette vanskeliggjør innretningen av en erstatningsordning. Jeg ser det derfor ikke som aktuelt å opprette en egen erstatningsordning for de berørte i Varhaug-saken.

Med hilsen

Jan Christian Vestre